Posudek diplomové práce Johany Schürgerové
Pikareskné prvky v *Príkladných novelách*

Vedoucí práce: doc. Dr. Juan A. Sánchez
Oponent: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

V diplomové práci se v jejím celkovém pojetí a ve všech dílčích aspektech projevuje autorčino systematické myšlení, schopnost položit si otázku a hledat podstatné rysy.

Vlastní téma *Příkladných novel* je zasazeno do relativně širokého kontextu dvou stěžejních fenoménů španělské literatury zlatého věku: pikareskní román a Cervantesovo dílo. Kontextové kapitoly přesahují běžné panorama ze dvou důvodů: autorka se soustředila na genologické hledisko a opřela se přitom o rozsáhlou odbornou literaturu. Pronikavě postihla Cervantesův humanismus a perspektivismus jako základ originality jeho pojetí renesanční povídky.

Za žánrovou oporu pikareskního románu oprávněně zvolila postavu a vytyčila jejich pertinentní rysy, které všechny u Cervantese doznávají změny: „Prehistorie a determinismus" (druhý z těchto pojmů se opírá o jednu z možných interpretací, podle mého názoru s omezenou platností), „Ztráta nevinnosti", „Potulný život a marginalizace" - obě tyto podkapitoly jsou výborné. Pouze poslední z podkapitol „Původ" je poněkud rozbíhavá, její postřehy by se hodily na různá jiná místa; například Bachtinův pohled na pikareskní román by spíše měl stát vedle dalších, dříve zmíněných interpretací (v konfrontaci s nimi by se možná ukázal jako protikladný). Avšak celkově je kompozice práce – v delším odborném textu to nejtěžší – promyšlená a zcela zvládnutá.

Kapitola „Autobiografie a úhel pohledu" prokazuje spolu se smyslem pro žánr další hodnotný rys této práce: obecné postřehy propojuje s konkrétní interpretací, například u Cervantesovy záliby v dvojicích postav a v dialogu. Během výkladu se v Cervantesových povídkách návratně propojuje řada: dialog – odmítnutí autobiografie jako monologické – perspektivismus – dvojice postav – přátelství – autorova otevřenost – porozumění a vlídnost. Monologičnost autobiografie může snad mít platnost v Cervantesově konfrontaci s Alemánem, nikoli obecně: i autobiografický román má bachtinovskou dialogičnost, jak ostatně na jiném místě diplomantka sama poznamená u *Lazarilla.*

Uvážlivě se Johana Schürgerová v poslední kapitole vyrovnala se spornou otázkou realismu tím, že se soustředila na konkrétní prvky věrohodnosti díla, na příkladu Cervantesových povídek *Vznešená služka* a *Rozhovor psů.* Ve vztahu k vnější realitě

pochopila věrohodnost jako „kontextualizované vyprávění“ (historičnost), vnitřní věrohodnost pak hledá koherentní struktuře povídky a v jejím „násobení perspektiv“.

V závěrečném srovnání koncepce Alemánovy a Cervantesovy se J. Schürgerová opírá o Aguinagovo rozlišení realismu „dogmatického“ a „objektivního“, dosti výlučné. Cennější jsou myslím její vlastní konkrétní komparativní postřehy. Množství interpretačních nápadů obohacuje výklad v celé práci.

Johana Schürgerová ve své diplomové práci dosáhla vyzrálého způsobu, jak pracovat s klasickými hojně komentovanými díly: důkladná znalost dosavadních interpretací jí umožnila určitý nadhled nad pluralitou pohledů, umí je logicky seskupit a podřídit vlastnímu pojetí své studie. Práce se sekundární literaturou je profesionální.

Ke kvalitě práce, psané slovensky, přispívá vysoká úroveň formulací, schopnost koncízního vyjádření podstaty, kultivovaný odborný styl a zároveň tón osobního zaujetí. V neposlední řadě i pečlivá jazyková redakce. Terminologie je zažitá; pouze u neologismu „pikareska“ jde o kalk ze španělštiny, v české (předpokládám, že i slovenské) terminologii je běžnější „pikareskní román“.

Práce Johany Schürgerové zcela splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

Anna Housková

9. června 2016